

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 4Co/165/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1611208576
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Valéria Kleinová, st.
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2023:1611208576.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Valérie Kleinovej st. a členov senátu Mgr. Ingrid Degmovej Pospíšilovej a JUDr. Anny Kašajovej v právnej veci žalobcu: M. Š., nar. XX.XX.XXXX bytom U. I. XXXX/X, XXX XX O. X, Česká republika, zast. advokátkou JUDr. Táňou Diršmidovou, AK so sídlom Valetinská 56/11, 110 00 Praha 1, Česká republika proti žalovanej: J. Č. - A. bytom G. V. Ú. XXXX/X, XXX XX O. X, Česká republika, zast. Advokátska kancelária STOKLASA & STOKLASOVÁ s.r.o., so sídlom Farská 25, 949 01 Nitra, o vydanie veci resp. o zaplatenie 150.000,- Kč, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Malacky zo dňa 15. marca 2022 č.k. 5C/135/2011-167 v spojení s opravným uznesením zo dňa 11. októbra 2022 č.k. 5C/135/2011-195, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s opravným uznesením zo dňa 11. októbra 2022 č.k. 5C/135/2011-195 **p o t v r d z u j e .**

Žalovanej **p r i z n á v a** voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom v spojení s opravným uznesením zo dňa 11. októbra 2022 č.k. 5C/135/2011-195 súd prvej inštancie zamietol žalobu žalobcu, ktorou sa domáhal od žalovanej pôvodne vydania historickej zástavy Živnostenského spoločenstva „Svornost“ v Hořepníku od autorov Jozefa Smrčka a Aloisa Viktoryho z roku 1935, a žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, s tým, že o ich výške rozhodne súd samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku.

2. Vychádzal zo skutkového vymedzenia žaloby žalobcom tým, že je vlastníkom historickej zástavy Živnostenského spoločenstva „Svornost“ v Hořepníku od autorov Jozefa Smrčka a Aloisa Viktoryho z roku 1935, ktorú zástavu umiestnil do objektu „Farma Michael“ so sídlom Nedvezí 1, 257 44 Rabyne - Nedvezí, Česká republika, v objekte vo vlastníctve spoločnosti MICHAEL RANCH s.r.o., v ktorej je žalobca spoločníkom. Objekt „Farma Michael“ slúži ako ubytovacie a reštauračné zariadenie, kde sa usporadúvajú svadby, hostiny, letné tábory a rôzne firemné aj súkromné akcie. Na jednej z takýchto akcií sa žalovaná ponúkla, že si zástavu zapožičia a zistí, či by nešla opraviť. Žalobca so zapožičaním súhlasil a od tej doby mala zástavu žalovaná, od ktorej ju žiadal vrátiť, avšak žalovaná ju zadržuje. Začala neskôr od neho žiadať 150.000 Kč za údajnú kompletnú rekonštrukciu zástavy, ktorú údajne urobila, avšak žalobca si ju nikdy neobjednal. Žalovaná odmietla zástavu ukázať, aby sa uistil, či je v poriadku. Niekoľkokrát sa mu vyhrážala, že zástavu predá tretej osobe, pokiaľ jej čiastku 150.000 Kč neuhradí. Žalobca sa preto dôvodne obával, že žalovaná zástavu scudzí.

3. Žalovaná vo vyjadrení k žalobe uviedla, že dňa 14.07.2007 sa na Farme Michael zúčastnila svadby svojej dcéry. Na druhý deň pri raňajkách sa pýtala žalobcu, ktorý bol majiteľom farmy či nemá záujem na zreštaurovaní zástavy vzhľadom na jej úbohý stav, keďže bola poškodená a napadnutá plesňou.

Reakcia žalobcu bola spontánna, zástavu zvesil a odovzdal jej ju pri odchode z farmy bez akéhokoľvek potvrdenia o prevzatí alebo odovzdaní. Celá záležitosť prebehla na základe vzájomnej dôvery. Žalovaná ďalej uviedla, že jej povolaním je reštaurátorka historického textilu, je členkou Komory reštaurátorov Slovenska pod č. 18. Po mesiaci urobila prieskum poškodenia zástavy, vypracovala predbežný rozpočet a ten emailom zaslala na Farmu Michael. Potom sa niekoľkokrát pokúšala spojiť so žalobcom, čo sa jej nepodarilo. Po dvoch rokoch sa nakoniec pustila do reštaurovania vzhľadom na stav zástavy, kde hrozilo nebezpečenie postupujúcej plesne. Po dokončení prác sa opäť pokúšala o komunikáciu so žalobcom, avšak neúspešne. Po nejakej dobe sa to podarilo jej manželovi, ktorý žalobcovi oznámil, že zástava je opravená a suma za jej zreštaurovanie je tá, čo je uvedená v rozpočte. Žalobca však odmietol za práce zaplatiť. Vo februári 2011 odviezla zástavu aj s kompletnou reštaurátorskou dokumentáciou na Farmu Michael, kde sa snažila zástavu žalobcovi odovzdať. Vyzvala ho, aby si išiel zástavu pozrieť, na čo však nereagoval. Uviedla, že žalobca súhlasil s návrhom na predaj tretej osobe a na finančnom vyrovnaní, ktoré však nebolo pre ňu podľa návrhu žalobcu prijateľné, keďže požadoval polovicu získanej sumy. Žalobcovi vtedy bola odovzdaná aj dokumentácia s kompletným popisom prác a všetkých fotografií dokumentujúcich poškodenie a postup prác. Práce na zástave trvali jeden rok a zúčastnili sa na nej ešte ďalší dvaja reštaurátori. Žalovaná poprela, že by požadovala od žalobcu sumu 150.000 Kč. Chcela sumu uvedenú v rozpočte. Nikdy sa ani nevyhrážala žalobcovi, že odpredá zástavu tretej osobe, to je totiž proti etike jej povolania. Bola ochotná zaplatiť žalobcovi sumu zodpovedajúcu stavu zástavy pred reštaurovaním a to 15.000 Kč.

4. Žalobca po tom, ako sa dozvedel, že žalovaná už zástavu nemá, písomne požiadal o zmenu žaloby a žiadal, aby bola žalovanej uložená povinnosť buď vydať mu zadržovanú historickú zástavu, alebo zaplatiť mu čiastku vo výške 150.000 Kč spolu s úrokom z omeškania od 16.07.2007 do zaplatenia. Uviedol, že skutočnosť, že žalovaná už historickú zástavu nemá vo svojej držbe, sa dozvedel z listu od právnej zástupkyne žalovanej zo dňa 20.01.2012. Vtedy mu žalovaná aj ponúkla odškodnenie vo výške 30.000 Kč, čo však odmietol vzhľadom na historickú hodnotu zástavy. Žalobca ďalej uviedol, že je jediným majiteľom historickej zástavy, a teda žalovaná nemohla právoplatne historickú zástavu predať. Takýto úkon je podľa neho absolútne neplatný, pretože vlastnícke právo k hnuťelnej veci nie je možné nadobudnúť od nevlastníka; žalovaná tak protizákonne predala vec, ku ktorej nemala vlastnícke právo.

5. Súd prvej inštancie uznesením zo dňa 3.4.2012 č.k. 5C/135/2011-48 pripustil zmenu žaloby podľa návrhu žalobcu.

6. Žalovaná vo vyjadrení podanom prostredníctvom svojho právneho zástupcu namietala aktívnu legitimitáciu žalobcu na podanie návrhu, keďže v konaní nepreukázal vlastnícke právo k zástave, ktorej vydania sa domáha. Žalovanej síce v roku 2007 odovzdal zástavu za účelom jej reštaurovania, ale táto skutočnosť preukazuje len to, že ju mal v danom čase v držbe. Podľa dostupných informácií predmetná zástava bola v roku 1947 odovzdaná do zbierky múzea v Pacove v Českej republike, ktoré bolo v rokoch 1969 - 1970 niekoľkokrát vykradnuté. Žalovaná popierala akýkoľvek svoj záväzok voči žalobcovi, či už na vecné plnenie alebo peňažné plnenie. Takýto nárok by mohol poľa nej vzniknúť v zmysle § 489 Obč. zák. len z a/ právnych úkonov, najmä zmlúv; b/ zo spôsobenej škody; c/ z bezdôvodného obohatenia a d/ z iných skutočností uvedených v zákone. Vecné plnenie zo strany žalovanej už nie je možné. Takýto petit žaloby je nevykonateľný nakoľko žalovanú vec - zástavu predala v roku 2011 obci Hořepník za sumu 75.000 Kč. Urobila tak preto, lebo žalobca napriek opakovaným urgenciám odmietol uhradiť žalovanej cenu za zreštaurovanie zástavy, ktorá podľa predbežného rozpočtu dosahovala sumu 117.150 Kč. So žalovanou dlhodobo nekomunikoval. Hodnota zástavy v čase, kedy ju žalobca odovzdal žalovanej vzhľadom na jej značne zanedbaný stav a poškodenie nepresahovala sumu 10.000 Kč. O odovzdaní zástavy obci Hořepník žalovaná predložila potvrdenie zo dňa 03.05.2011. Podľa žalovanej obec Hořepník nadobudla zákonne vlastnícke právo k zástave, pričom poukázala na ustanovenia § 446, § 261 a § 2 ods. 2 písm. c) Obchodného zákonníka. Žalovaná nesúhlasila ani s požiadavkou žalobcu na zaplatenie sumy 150.000 Kč, keďže tento nikde nešpecifikoval z akého titulu sa domáha zaplatenia sumy 150.000 Kč a prečo práve v takejto výške. Žalobca totiž neuvádza na základe akej právnej skutočnosti mu mal nárok na zaplatenie žalovanej zmluvy vzniknúť, ani kedy mal vzniknúť a kedy sa mala žalovaná dostať do omeškania. Žalovaná ďalej argumentovala tým, že žalobca v konaní voči nej žiadnym spôsobom nepreukázal predpoklady pre vznik zodpovednosti za škodu a ani výšku škody. Žalovaná si uplatnila tiež námietku premičania žalovaného nároku vzhľadom k tomu, že uplynula trojročná premičacia lehota, keďže žaloba bola podaná až dňa 16.09.2011.

7. Súd prvej inštancie o žalobe rozhodol rozsudkom zo dňa 19.03.2013 tak, že žalobu zamietol, a to v podstate z toho dôvodu, že žalobkyňa nemôže už vydať zástavu, keďže ju už nemá a súd bol toho názoru, že nie sú splnené predpoklady na priznanie náhrady škody a nebola ani zistená výška uplatňovanej škody.

8. Na odvolanie žalobcu proti tomuto rozsudku Krajský súd v Bratislave uznesením zo dňa 29.10.2014 č.k. 4Co/586/2013-106 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie z dôvodu, že vo veci nebolo vykonané dostatočné dokazovanie a preto rozhodnutie možno považovať za predčasné a tiež za nepreskúmateľné.

9. V ďalšom konaní súd prvej inštancie vykonal dokazovanie výsluchom strán sporu, oboznámením sa s písomnými vyjadreniami strán sporu vo veci, oboznámením sa s predbežným rozpočtom zo dňa 17.08.2007, vypracovaným žalovanou na reštaurovanie hodvábanej obojstrannej zástavy Živnostenské spoločensvo Svornost v Hořepníku, s reštaurátorskou dokumentáciou o vykonanej reštaurácii zástavy, s potvrdením obce Hořepník zo dňa 03.05.2011 o prevzatí zreštaurovanej obojstrannej zástavy Živnostenského spolčenstva Svornost v Hořepníku, s fotodokumentáciou, s prehlásením Ing. Jána Patočku zo dňa 02.05.2011 o vlastníctve zástavy, s pokladničným dokladom zo dňa 19.07.2011 o úhrade sumy 75.000,- Kč obcou Hořepník žalovanej, s faktúrou žalovanej vystavenej obci Hořepník zo dňa 16.07.2011, ďalším obsahom spisu.

10. Z vykonaného dokazovania zistil, že dňa 15.07.2007 prevzala žalovaná so súhlasom žalobcu zástavu Živnostenského spolčenstva Svornost v Hořepníku od autorov Jozefa Smrčka a Aloisa Viktoryho z roku 1935. Strany sporu si nevydali žiadne písomné potvrdenie o prevzatí veci, neuzavreli medzi sebou žiadnu písomnú zmluvu. Žalobca v žalobe uviedol, že žalovaná sa ponúkla, že zástavu si požičia a zistí, či by išla opraviť, s čím žalobca súhlasil. Od tej doby mala zástavu žalovaná. Žalovaná popierala tvrdenie žalobcu, že žiadal zástavu vrátiť, a že požadovala zaplatenie sumy 150.000 Kč, s čím on nesúhlasil. Žalobca bol v ďalšom období nečinný, o osud zástavy sa nezaujímal. Žalovaná s odstupom času (asi 2 roky) začala zástavu rekonštruovať a rekonštrukciu dokončila a chcela zrekonštruovanú zástavu žalobcovi vrátiť. Žalobca však odmietol zaplatiť požadovanú cenu rekonštrukcie. Žalovaná tvrdila, že pri pokuse o odovzdanie rekonštruovanej zástavy sa žalobca vyjadril tak, že ju môže aj predať a potom chcel z takto získaného výťažku polovicu. Žalovaná aj predala zrekonštruovanú zástavu obci Hořepník za 75.000 Kč, čo uvedená obec potvrdila a žalovaná to dokladovala aj vystavenou faktúrou a príjmovým pokladničným dokladom o prijatí sumy 75.000 Kč. Žalobca žiadal, aby bola žalovaná zaviazaná vydať mu zadržovanú historickú zástavu. Túto však už od 19.07.2011 žalovaná už nemala vo svojej držbe (nikdy ju ani nevlastnila), čo potvrdzuje príjmový pokladničný doklad zo dňa 19.07.2011 a potvrdenie obce Hořepník zo dňa 03.05.2011.

11. Po právnej stránke súd prvej inštancie vychádzal z čl. 8 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), § 150 ods. 1 CSP, § 126 ods. 1, § 652 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka (ďalej aj „Obč. zák.“).

12. Konštatoval, že vlastník veci má podľa § 126 Obč. zák. právo na ochranu svojho vlastníckeho práva. Aktívna legitímácia patrí vlastníkovi, pasívna legitímácia prislúcha osobe, ktorá má vec fakticky u seba, avšak nemá na to žiadny právom akceptovateľný dôvod. Ak porušovateľ vlastníckeho práva už nemá vec u seba, vzniká mu zodpovednostná povinnosť na náhradu škody. V čase podania žaloby (dňa 16.09.2011) žalovaná už vec, ktorej vydania sa žalobca domáha, nemala, a preto ani nebola pasívne legitimovaná pre podanie takejto žaloby. V prípade, ak by súd takto podanej žalobe vyhovel, bolo by takéto rozhodnutie nevykonateľné. Žalobca preto svojim podaním zo dňa 19.03.2012 požiadal, aby súd pripustil zmenu návrhu tak, že žalobcovi buď bude vydaná predmetná historická zástava, alebo bude žalovaná žalobcovi povinná zaplatiť čiastku vo výške 150.000 Kč.

13. Po právnej stránke vychádzal súd prvej inštancie z ust. § 652 ods. 1 Obč. zák., podľa ktorého ak ide o opravu alebo úpravu veci, vznikne objednávateľovi právo, aby mu zhotoviteľ podľa jeho objednávky vykonal opravu alebo úpravu veci; zhotoviteľovi vznikne právo, aby mu objednávateľ zaplatil cenu za opravu alebo úpravu veci, ako aj z ust. § 652 ods. 2 Obč. zák., v zmysle ktorého opravou veci je činnosť, ktorou sa najmä odstraňujú vady veci, následky jej poškodenia alebo účinky jej opotrebenia. Úpravou veci je činnosť, ktorou sa najmä mení povrch veci alebo jej vlastnosti. Uviedol, že zákonná platnosť takejto zmluvy nevyžaduje písomnú formu. Zmluva je uzavretá, len čo sa jej účastníci dohodli na podstatných náležitostiach zmluvy, akými sú dohoda o predmete opravy, úpravy veci, dohoda o

odplatnosti opravy, resp. úpravy veci. Cena opravy veci nemusí byť dohodnutá, stačí ak došlo k dohode o tom, že oprava bude odplatná. Poukázal tiež na ust. § 659 Obč. zák., podľa ktorého zmluvou o výpožičke vznikne vypožičiatelovi právo vec na dohodnutú dobu bezplatne užívať. Podstatnými náležitosťami takejto zmluvy je dohoda o a/ prenechaní veci na užívanie, b/ určení doby užívania, c/ bezodplatnosti užívania. Žalobca tvrdil, že vzťah medzi stranami sporu treba považovať za zmluvu o výpožičke a podľa žalovanej sa jedná o zmluvu o oprave a úprave veci.

14. Z vyhodnotenia listinných dôkazov, vyjadrení sporových strán a obsahu spisu, súd prvej inštancie vyslovil názor, že medzi stranami sporu došlo k uzavretiu zmluvy o oprave a úprave veci. Žalobca sám v žalobe tvrdí, že zástavu žalovanej iba požičal, avšak za účelom, či by nešla opraviť. Žalovaná sa snažila opakovane so žalobcom skontaktovať. Doručila mu návrh predbežného rozpočtu (čo žalobca nepopiera), začala práce na rekonštrukcii veci, dokončila ju, ponúkla žalobcovi prevzatie opravenej veci, po uhradení jej nákladov, čo však tento odmietol. Vzniknutú situáciu riešila potom tak, že vec ponúkla na predaj obci Hořepník, kde miestny podnikatelia zorganizovali zbierku na zaplatenie opravy zástavy. Obec Hořepník má vec vo svojej držbe. Žalobca sa nedomáhal neplatnosti právneho úkonu, ktorým sa vec dostala do držby (vlastníctva) obce Hořepník. Žalobcovo vlastníctvo zástavy obec Hořepník spochybňuje, keď tvrdí že zástavu stále vlastní. V minulosti ju iba zapožičalo do múzea. Takéto stanovisko obce sa javí súdu za hodnovernejšie ako prehlásenie občana, ktorý tvrdí, že žalobcovi zástavu predal. Obec (jej občania) má predsa „historickú pamäť“, je preto podľa názoru súdu prvej inštancie dôvodná aj námietka žalovanej týkajúca sa aktívnej procesnej legitimácie žalobcu.

15. Pri vyhodnotení žalovanou vznesenej námietky premlčania, súd prvej inštancie vychádzal z ustanovení § 100 ods. 1, 2, § 101 Obč. zák. a skonštatoval, že žaloba bola na súd podaná dňa 16.09.2011. Žalobca v žalobe neuvádza, kedy došlo k odovzdaniu a prevzatiu zástavy, avšak podaním jeho právnej zástupkyne zo dňa 13.03.2012, ktorým žiada o pripustenie zmeny žaloby, žiada okrem zaplatenia náhrady škody, aj úrok z omeškania a to od 16.07.2007, teda od nasledujúceho dňa po odovzdaní zástavy do zaplatenia. Žalovaná vo svojom vyjadrení k žalobe potvrdila, že k odovzdaniu a prevzatiu zástavy došlo dňa 15.07.2007. Premlčacia lehota pre podanie žaloby o vydanie veci teda podľa názoru súdu prvej inštancie začala plynúť 16.07.2007 a uplynula dňa 16.07.2010. Dospel k záveru, že žaloba bola podaná po lehote a žalovaný nárok je preto premlčaný, a keďže sa žalovaná dovoľavala premlčania uplatňovaného práva, už z tohto dôvodu bolo potrebné žalobu zamietnuť. Nestotožnil sa s argumentáciou žalobcu, že sa medzi stranami sporu jednalo o uzavretie zmluvy o výpožičke podľa cit. ust. § 659 Obč. zák. Žalovaná opakovane tvrdila, že bola odovzdávať žalobcovi opravenú zástavu (aj so svedkom), tento ju však odmietol prevziať. Ak by teda išlo o zmluvu o výpožičke nebol žiadny dôvod, aby žalobca svoju vec neprevzal.

16. Poukázal tiež na ust. § 420 ods. 1 Obč. zák., na predpoklady zodpovednosti za škodu a uviedol, že žalobca dobrovoľne odovzdal žalovanej zástavu za účelom jej opravy. Strany sporu medzi sebou nespísali žiadnu písomnú zmluvu, iba sa spontánne dohodli. Žalovaná až s odstupom času začala z realizáciou opráv zástavy, ktorú aj po čase dokončila. Žalobcovi oznámila výšku nákladov, ktoré boli s tým spojené. Snažila sa zástavu odovzdať, žalobca však vec neprijal. Žalovaná preto odovzdala zástavu obci Hořepník, ktorá tvrdí, že nikdy neprestala byť jej vlastníkom a vyfakturovala im dohodnutú cenu za prácu a to 75.000 Kč, ktorá suma bola žalovanej obcou Hořepník uhradená. Uviedol, že rekonštrukčné práce na poškodenej zástave nie je možné označiť za protiprávnu činnosť, ktorá by zakladala predpoklad občianskoprávnej zodpovednosti žalovanej za uplatňovanú škodu. Žalovaná podľa názoru súdu prvej inštancie žalobcovi ani nespôsobilá škodu, keď bolo jej snahou opravenú vec žalobcovi odovzdať a tento ju neprijal. Neexistuje podľa neho ani príčinná súvislosť medzi protiprávnym úkonom a škodou. Uviedol tiež, že sa snažil zistiť hodnotu historickej zástavy, ktorá bola predmetom sporu. Snažil sa v tejto súvislosti osloviť relevantné inštitúcie, prípadne osoby. Nepodarilo sa zabezpečiť ocenenie historickej zástavy vzhľadom na túto špecifickú vec. Žalobca nepredložil žiadny dôkaz, doklad o tom, akú hodnotu má, prípadne mala historická zástava. V tomto smere nebolo predložené ani odborné vyjadrenie a ani iný relevantný dôkaz. Žalobca preto neunesol povinnosť tvrdenia podľa vyššie cit. ust. § 150 CSP a sankciou za to je potom neúspech v spore. Súd prvej inštancie konštatoval, že na pojednávanie dňa 15.03.2022 predvolával právnu zástupkyňu žalobcu (adv. kanc.) s adresy sídla kancelárie. Doporučená poštová doručka sa súdu vrátila neprevzatá s tým, že adresát si ju neprevzal v odbernej lehote. Preto pokračoval v konaní s poukazom na § 180 CSP, keďže riadne doručoval právnomu zástupcovi žalobcu predvolanie. Keďže žalobca neunesol dôkazné bremeno, nepreukázal zodpovednosť žalovanej za vznik škody, ani právny titul, z ktorého mu mala škoda vzniknúť, jeho žalobu zamietol aj z tohto dôvodu.

17. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP a žalovanej, plne úspešnej v konaní, priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

18. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote prostredníctvom svojej právnej zástupkyne odvolanie žalobca a žiadal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie a priznať mu aj nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Predovšetkým nie je podľa neho pravdou, že mu nevznikla škoda, keď žalovaná prejavila snahu mu opravou vec (prápor) vrátiť a on ju neprijal. Podľa neho bolo v konaní jasne preukázané (za súčinnosti žalovanej), že žalovaná predmetnú zástavu od žalobcu skutočne prevzala, pričom namiesto jeho vrátenia mu v nezmenenom stave, ho bez jeho súhlasu opravila a protiprávne predala tretej osobe, čím došlo k zmenšeniu jeho majetku, teda k vzniku škody. Nestotožnil sa so záverom súdu prvej inštancie, že v danom prípade došlo k uzavretiu zmluvy o dielo (zmluvy o oprave a úprave veci), k čomu chýbajú relevantné dôkazy, predovšetkým akákoľvek akceptácia žalobcu s cenovou ponukou žalovanej. Ak by skutočne bola platne uzavretá zmluva o dielo, potom by nebol dôvod, aby žalovaná s opravou čakala 2 roky, po ktorých začala prápor rekonštruovať, ale by s rekonštrukciou začala bez zbytočného odkladu. Nemožno rozumne predpokladať, že obsahom údajnej zmluvy o dielo by bolo začať s opravou za 2 roky. Už i z tohto dôvodu sa nemožno podľa neho prikloniť k tvrdeniu žalovanej o uzavretí zmluvy tohto typu. Za nepravdepodobnú označil argumentáciu žalovanej ohľadom jej snahy vrátiť mu zástavu. Mal za to, že žalovanej nič nebránilo napr. zaslať ju prostredníctvom prepravnej služby, resp. uskladniť ju ako riadny uschovávateľ. Žalovaná namiesto toho bez jeho súhlasu rekonštruovanú zástavu zcudzila. Závery súdu prvej inštancie tak v podstate aprobujú bezdôvodné zcudzenie cudzej veci, ktoré je však podľa právneho poriadku protiprávne. Uviedol, že súd prvej inštancie ďalej celkom rezignuje na zistenie výšky škody, teda hodnoty zástavy, ktorá je pre konanie dosť zásadná, a to s argumentom, že sa nepodarilo zabezpečiť žiadne ocenenie (znalca) vzhľadom k špecifčnosti tejto hnuiteľnej veci (zástavy). Žalobca síce nepredložil žiadny dôkaz preukazujúci hodnotu zástavy, avšak túto skutočnosť tiež vo svojich podaniach komunikoval so súdom a zároveň ho požiadal o ustanovenie znalca podľa § 206 ods. 1 CSP. Okrem toho, už v predchádzajúcich podaniach na pokyn súdu predložil otázky, ktoré mal menovaný znalec zodpovedať. To, že súd žiadneho znalca neustanovil, nemôže byť podľa neho dôvodom pre odoprenie mu súdnej ochrany, lebo nemožnosť preukázať presnú výšku vzniknutej škody nesmie brániť vzniku zodpovednostného vzťahu, pričom v situácii, kedy je preukázané, že škoda vznikla, žalobca nie je schopný presne určiť a preukázať jej výšku, nemôžu súdy rozhodnúť, že mu preto škoda nebude vôbec nahradená alebo že medzi protiprávnym konaním a vzniknutou škodou nie je príčinná súvislosť. K argumentácii súdu prvej inštancie, že jeho právna zástupkyňa neprevzala predvolanie na pojednávanie konané dňa 15.3.2022, žalobca uviedol, že je pravdou, že si jeho právna zástupkyňa medziasom presťahovala svoju kanceláriu z pôvodnej adresy Eliášova 393/20, 160 00 Praha 6, Česká republika na terajšiu adresu Valentinská 56/11, 110 00 Praha 1, Česká republika, avšak poštová schránka na pôvodnej adrese zostala a je pravidelne kontrolovaná, pričom jeho právna zástupkyňa neobdržala žiadne predvolanie ani výzvu k vyzdvihnutiu akéhokoľvek dopisu. Predmetný rozsudok tak bol pre neho prekvapivým, keď posledná korešpondencia medzi ním a súdom je dopis zo dňa 5.3.2019, ktorým žalobca súd prvej inštancie žiadal o ustanovenie znalca. Následne, až po viac než troch rokoch od odoslania tohoto dopisu, obdržal rozsudok, ktorým bola jeho žaloba zamietnutá.

19. Žalovaná sa vo svojom vyjadrení, podanom prostredníctvom svojho právneho zástupcu, k odvolaniu žalobcu v plnom rozsahu pridržiavala všetkých svojich skorších vyjadrení a napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie považovala za zákonný a spravodlivý a navrhla ho potvrdiť a priznať jej nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. V súvislosti s podaným odvolaním žalovaná poukázala na skutočnosť, že súd prvej inštancie konal a rozhodol napadnutým rozsudkom po vrátení veci odvolacím súdom, pričom vykonal dokazovanie v potrebnom a najmä možnom rozsahu. Vyjadrenie žalobcu považovala za účelové, nakoľko si zástupkyňa žalobcu naozaj predvolanie na pojednávanie, na ktorom bolo vo veci rozhodnuté, neprevzala. Argumentácia, že sa právna zástupkyňa žalobcu sťahovala, podľa žalovanej neobstojí. Bolo podľa nej na právnej zástupkyňi, aby si dostatočne zabezpečila preberanie pošty zo starej adresy. Okresný súd disponuje dôkazom o neprevzatí pošty právnym zástupcom. Okrem iného ani v odôvodnení odvolania právny zástupca žalovaného neuviedol žiadne nové skutočnosti alebo argumentácie, ktorými by preukázal svoje tvrdenia, a ktoré by boli schopné ovplyvniť rozhodnutie súdu. Uviedla, že právna zástupkyňa žalobcu bola aj počas konania vyzvaná, aby zabezpečila znalecký posudok, z ktorého by bolo možné vyčíslit' prípadnú škodu, ktorá vznikla jej klientovi, avšak ani to počas prebiehajúceho konania nezabezpečila.

20. Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací (§ 34 CSP) viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 ods. 1 CSP) a vychádzajúc zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie, ktorý nepovažoval za potrebné doplniť ani znova zopakovať (§ 385 ods. 1 CSP), prejednal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania a vo veci rozhodol postupom podľa § 378 ods. 1 v spojení s § 219 ods. 3 CSP, keď dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

21. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

22. Na to, aby bolo možné stanoviť, či k premlčaniu skutočne došlo, je okrem dĺžky príslušnej premlčacej doby potrebné poznať aj pravidlá súvisiace so začatím jej plynutia a trvaním. Premlčacia doba vo všeobecnosti plynie odo dňa, keď sa právo mohlo uplatniť na súde. Pri právach uskutočniť právny úkon plynie premlčacia doba odo dňa, keď sa právny úkon mohol urobiť. Pri práve na plnenie záväzku plynie premlčacia doba odo dňa, keď sa mal záväzok splniť alebo sa malo začať s jeho plnením (doba splatnosti). Ak obsah záväzku spočíva v povinnosti nepretržite vykonávať určitú činnosť, zdržať sa určitej činnosti alebo niečo strpieť, začína premlčacia doba plynúť od porušenia tejto povinnosti. Pri právach vzniknutých z porušenia povinnosti začína premlčacia doba plynúť dňom, keď bola povinnosť porušená, ak nie je pre premlčanie niektorých týchto práv ustanovená osobitná úprava.

23. Pri vyhodnotení žalovanou vnesenej námietky premlčania, súd prvej inštancie vychádzal z ustanovení § 100 ods. 1, 2, § 101 Obč. zák. a skonštatoval, že žaloba bola na súd podaná dňa 16.09.2011, a keďže žalobca v žalobe neuvádza, kedy došlo k odovzdaniu a prevzatíu zástavy, avšak podaním jeho právnej zástupkyne zo dňa 13.03.2012, ktorým žiada o pripustenie zmeny žaloby, žiada okrem zaplatenia náhrady škody, aj úrok z omeškania, a to od 16.07.2007, teda od nasledujúceho dňa po odovzdaní zástavy do zaplatenia a žalovaná vo svojom vyjadrení k žalobe potvrdila, že k odovzdaniu a prevzatíu zástavy došlo dňa 15.07.2007, vyslovil názor, že premlčacia lehota pre podanie žaloby o vydanie veci začala plynúť 16.07.2007 a uplynula dňa 16.07.2010. Dospel k záveru, že žaloba bola podaná po lehote a žalovaný nárok je preto premlčaný, a keďže sa žalovaná dovoľavala premlčania uplatňovaného práva, už z tohto dôvodu bolo potrebné žalobu zamietnuť.

24. Odvolací súd predovšetkým konštatuje, že sa nestotožnil s uvedeným názorom súdu prvej inštancie o premlčaní nároku žalobcu na základe vnesenej námietky premlčania zo strany žalovanej, navyše posudzujúc premlčaciu lehotu len vzhľadom na jeho nárok na vydanie veci a so zle posudzovaným začiatkom plynutia premlčacej lehoty, pričom žalobca sa domáhal aj náhrady škody, ktorá mu mala vzniknúť konaním žalovanej a začiatok plynutia premlčacej lehoty by nastal od vtedy, keď sa mal dozvedieť o škode, ktorá mu mala vzniknúť a o tom, kto za ňu zodpovedá a pri nevrátení veci danej žalovanej na opravu od vtedy, keď by bola uplynula lehota na jej opravu, ak nebola dohodnutá, tak na vyzvanie na jej vrátenie, resp. kedy sa dozvedel, že po oprave ju žalovaná odovzdala do dispozície tretej osoby, na základe čoho sa od nej dožadoval zmenou petitu žaloby aj odškodnenia. O tejto skutočnosti sa mal žalobca dozvedieť dňa 24.2.2012, kedy prevzal súdom mu doručené vyjadrenie žalovanej k žalobe a z ktorého vyjadrenia sa mal dozvedieť o tom, že žalovaná v polovici augusta 2011 predala zástavu jej pôvodnému majiteľovi v Hořepníku. Takže súd prvej inštancie otázku premlčania nároku nesprávne so začiatkom plynutia premlčacej lehoty od odovzdania zástavy žalobcom a jej prevzatia žalovanou a aj jej koniec nesprávne posúdil. Avšak žalobca v odvolaní súdom prvej inštancie vyvodený záver o premlčaní jeho nároku nenamietal a ako odvolací dôvod neuviedol, preto sa odvolací súd zaoberal už len jeho odvolacími námietkami (§ 380 ods. 1 CSP).

25. Odvolacia námietka žalobcu spočívala predovšetkým v nestotožnení sa s názorom súdu prvej inštancie, že v danom prípade došlo medzi žalobcom a žalovaným k uzavretiu zmluvy o dielo - zmluvy o oprave veci, a naďalej mal za to, že žalovaná predmetnú zástavu od žalobcu skutočne prevzala, pričom namiesto jeho vrátenia mu v nezmenenom stave, ho bez jeho súhlasu opravila a protiprávne predala tretej osobe, čím došlo k zmenšeniu jeho majetku, teda k vzniku škody. Nestotožnil sa so záverom súdu prvej inštancie, že v danom prípade došlo k uzavretiu zmluvy o dielo (zmluvy o oprave a úprave veci), k čomu chýbajú relevantné dôkazy, predovšetkým akákoľvek akceptácia žalobcu s cenovou ponukou žalovanej.

26. Žalobca svoju žalobu na vydanie veci a neskôr aj na náhradu škody voči žalovanej odôvodňoval tým, že sa žalovaná ponúkla, že si zástavu zapožičia a zistí, či by nešla opraviť. Žalobca so zapožičaním súhlasil a od tej doby mala zástavu žalovaná, od ktorej ju žiadal vrátiť, avšak žalovaná ju zadržuje. Začala neskôr od neho žiadať 150.000 Kč za údajnú kompletnú rekonštrukciu zástavy, ktorú údajne urobila, avšak žalobca si ju nikdy neobjednal.

Žalovaná tvrdila, že dňa 14.07.2007 sa na Farme Michael zúčastnila svadby svojej dcéry. Na druhý deň pri raňajkách sa pýtala žalobcu, ktorý bol majiteľom farmy, či nemá záujem na zreštaurovaní zástavy vzhľadom na jej úbohý stav, keďže bola poškodená a napadnutá plesňou. Reakcia žalobcu bola spontánna, zástavu zvesil a odovzdal jej ju pri odchode z farmy bez akéhokoľvek potvrdenia o prevzatí alebo odovzdaní. Celá záležitosť prebehla na základe vzájomnej dôvery. Žalovaná ďalej uviedla, že jej povolaním je reštaurátorka historického textilu, je členkou Komory reštaurátorov Slovenska pod č. 18. Po mesiaci urobila prieskum poškodenia zástavy, vypracovala predbežný rozpočet a ten emailom zaslala na Farmu Michael. Potom sa niekoľkokrát pokúšala spojiť so žalobcom, čo sa jej nepodarilo. Po dvoch rokoch sa nakoniec pustila do reštaurovania vzhľadom na stav zástavy, kde hrozilo nebezpečenie postupujúcej plesne. Po dokončení prác sa opäť pokúšala o komunikáciu so žalobcom, avšak neúspešne. Po nejakej dobe sa to podarilo jej manželovi, ktorý žalobcovi oznámil, že zástava je opravená a suma za jej zreštaurovanie je tá, čo je uvedená v rozpočte. Žalobca však odmietol za práce zaplatiť. Vo februári 2011 odviezla zástavu aj s kompletnou reštaurátorskou dokumentáciou na Farmu Michael, kde sa snažila zástavu žalobcovi odovzdať. Vyzvala ho, aby si išiel zástavu pozrieť, na čo však nereagoval.

27. Z týchto tvrdení žalobcu a žalovanej bolo možné vyvodiť, že medzi žalobcom a žalovanou išlo o uzavretie dohody, podľa ktorej žalobca akceptoval ponuku žalovanej na opravu predmetnej zástavy. Tento vzťah možno svojim charakterom posudzovať ako vzťah vyplývajúci zo zmluvy o oprave veci, ktorej podstatnými náležitosťami sú: určenie veci, na ktorej má byť úprava alebo oprava vykonaná, určenie, v čom má oprava alebo úprava veci spočívať, t.j. čo sa má opravou alebo úpravou veci dosiahnuť a záväzok zhotoviteľa vykonať pre objednávateľa na vlastné nebezpečenstvo dohodnutú opravu alebo úpravu; aj keď pri odovzdaní zástavy žalobcom a jej prevzatí žalovanou nedošlo k výslovnej dohode, ako má byť oprava vykonaná, v akom čase a za akú cenu. Na platné uzatvorenie zmluvy o oprave a úprave veci sa nevyžaduje jej písomná forma. Zmluvu tak možno uzavrieť i v ústnej forme či dokonca konkludentne (mlčky) - napr. súhlasným posunkom ruky. Ak sa cena ani spôsob jej určenia nedohodnú, je objednávateľ povinný zaplatiť zhotoviteľovi cenu primeranú. K vyhotoveniu cenovej ponuky došlo žalovanou až následne po dôslednejšej kontrole zástavy a zistenia nákladov na jej opravu, a dňa 17.8.2007 vyhotovila pre žalobcu Predbežný rozpočet na reštaurovanie zástavy v sume 117 150 Kč, ktorý súdu prvej inštancie doložila spolu s vyjadrením k žalobe. Keďže sa žalovanej nepodarilo so žalobcom kontaktovať a dohodnúť na rozsahu opravy a cene opravy a hrozilo na nej nebezpečenie postupujúcej plesne, zástavu po dvoch rokoch zreštaurovala, pričom reštaurátorské práce na zástave mali trvať približne jeden rok.

28. Podľa § 652 ods. 1 Občianskeho zákonníka ak ide o opravu alebo úpravu veci, vznikne objednávateľovi právo, aby mu zhotoviteľ podľa jeho objednávky vykonal opravu alebo úpravu veci; zhotoviteľovi vznikne právo, aby mu objednávateľ zaplatil cenu za opravu alebo úpravu veci.

Občiansky zákonník v rámci právnej úpravy zmluvy o dielo upravuje dva jej osobitné podtypy - zmluvu o zhotovení diela na zákazku a zmluvu o oprave a úprave veci, na ktoré sa budú subsidiárne aplikovať všeobecné ustanovenia o zmluve o dielo. Ak ide o opravu alebo úpravu veci, vznikne objednávateľovi právo, aby mu zhotoviteľ podľa jeho objednávky vykonal opravu alebo úpravu veci; zhotoviteľovi vznikne právo, aby mu objednávateľ zaplatil cenu za opravu alebo úpravu veci. V súvislosti so vznikom zmluvy o oprave a úprave veci súdna prax dovodila, že túto zmluvu môže platne uzavrieť aj osoba, ktorá nie je vlastníkom veci, ktorej sa oprava alebo úprava týka. Zhotoviteľ je povinný vydať vec objednávateľovi a má voči objednávateľovi právo požadovať zaplatenie dohodnutej ceny. Osobitosťou tejto zmluvy je tiež skutočnosť, že za účelom zabezpečenia splatnej ceny za vykonanie diela má zhotoviteľ možnosť uplatniť si k veci, ktorá je predmetom zmluvy, zádržné právo v zmysle ustanovenia § 151s a nasl. Obč. zák., v zmysle ktorého kto je povinný vydať hnuťelnú vec, môže ju zadržať, aby zabezpečil svoju splatnú peňažnú pohľadávku voči tomu, komu je inak povinný vec vydať.

29. V danom prípade, keďže žalobca odmietal prevzatie a úhradu za vykonanie opravy zástavy žalovanej, táto ju zdržiavala a napokon po zistení na základe historických podkladov, že jej vlastníkom mala byť obec Hořepník, tejto aj zástavu za cenu opravy odovzdala. Žalobca sice spochybňoval vlastníctvo obce Hořepník k predmetnej zástave a naďalej tvrdil, že on je jej vlastníkom. Avšak aj odvolací súd sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že tvrdenie obce Hořepník o tom, že nestratila vlastníctvo k predmetnej zástave, ktorú pred rokmi zapožičala do múzea a historické pramene o nej, sú hodnovernejšie ako prehlásenie občana, ktorý tvrdí, že žalobcovi zástavu predal. Preto možno považovať za dôvodnú aj námietku žalovanej, týkajúcu sa aktívnej procesnej legitímácie žalobcu na zaplatenie peňažnej náhrady z titulu vlastníctva k tejto zástave. Odvoláciu námietku žalobcu, že mu vznikla škoda, nepovažoval preto odvolací súd za dôvodnú. Keďže žalobca nepreukázal vlastníctvo k zástave, ktorej nevrátením mu ani nevznikla škoda, nebola dôvodná ani odvolacia námietka žalobcu, že súd prvej inštancie nevykonal dokazovanie ohľadom výšky škody, teda hodnoty zástavy, čo bolo podľa neho pre konanie dosť zásadné, a to s argumentom, že sa nepodarilo zabezpečiť žiadne ocenenie (znalca) vzhľadom k špecifčnosti tejto huteľnej veci (zástavy). Žalobca tiež uviedol, že je pravdou, že si jeho právna zástupkyňa medzičasom presťahovala svoju kanceláriu z pôvodnej adresy Eliášova 393/20, 160 00 Praha 6, Česká republika na terajšiu adresu Valentinská 56/11, 110 00 Praha 1, Česká republika, avšak poštová schránka na pôvodnej adrese zostala a je pravidelne kontrolovaná, pričom jeho právna zástupkyňa neobdržala žiadne predvolanie ani výzvu k vyzdvihnutiu akéhokoľvek dopisu, a preto predmetný rozsudok bol pre neho prekvapivým, keď posledná korešpondencia medzi ním a súdom je dopis zo dňa 5.3.2019, ktorým žalobca súd prvej inštancie žiadal o ustanovenie znalca. V spise sa nachádza zásielka doručovaná na právnu zástupkyňu žalobcu uvedenú adresu jej kancelárie, a pokiaľ súdu neoznámila inú adresu na doručovanie, mala si zabezpečiť preberanie zásielok. Skutočnosť, že neprevzala predvolanie na pojednávanie, na ktorom došlo k vyhláseniu rozsudku, však nemá vplyv na správnosť napadnutého rozsudku.

30. Civilné sporové konanie je ovládané prejednacou zásadou, v súlade s ktorou je úspech procesnej strany definovaný jej povinnosťou tvrdenia a na ňou nadväzujúcou dôkaznou povinnosťou a im zodpovedajúcim korelátom v podobe bremena tvrdenia a dôkazného bremena. Z prejednacej zásady potom následne vyplýva základné procesné pravidlo, podľa ktorého každá strana je povinná dokazovať skutočnosti zodpovedajúce znakom právnej normy, ktorá je pre ňu priaznivá a ktorej sa domáha. Strana domáhajúca sa týchto právnych následkov poniesie aj nepriaznivé dôsledky stavu non liquet (neobjasneného určitého skutkového stavu, resp. určitej relevantnej skutočnosti), teda procesných následkov toho, ako keby bolo zistené, že k naplneniu skutkových predpokladov hypotézy právnej normy, ktorej účinkov sa domáhala, nedošlo. Žalobca domáhajúci sa voči žalovanej svojho nároku na peňažné plnenie voči žalovanej, dôkaznú povinnosť neuniesol, preto súd prvej inštancie jeho žalobu správne zamietol.

31. Odvolací súd preto z vyššie uvedených dôvodov napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

32. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP a žalovanej. Úspešnej v odvolacom konaní, priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

33. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Tento rozsudok nemožno napadnúť odvolaním.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon prípušťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 2 CSP nie je prípustné v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/ CSP.